

Posudek školitele bakalářské práce Elišky Oplové « Wirriyamu: kolonialismus očima Williamse Sassina » předkládané v roce 2023 na Ústavu románských studií

Celkové zhodnocení bakalářské práce

Předložená práce se zaměřuje na druhé románové dílo guinejského spisovatele Williamse Sassina: Wirriyamu (1976) a jeho propojení s koloniální realitou Mosambiku. Cílem této práce je vysvětlení, jakým způsobem autor reflektoval tři konkrétní aspekty portugalské přítomnosti v mosambické kolonii: jednak střet kultur, jazyků a náboženství, následně reprezentaci různých pohledů na kolonizaci a nakonec ekonomicko-sociální aspekty kolonizace. Autorka práce chce tak zdůraznit a analyzovat kritický postoj autora. Oceňuji výběr tématu práce, který je po všech stránkách náročný. Vyžaduje nejenom dobrou znalost literární terminologie, dobré interpretační schopnosti, bez kterých není možné se dobrat objektivně hodnotného závěru, ale zároveň znalost historie daného regionu. A proto má práce Elišky Oplové poměrně širokou sekundární literaturu, která je očividně načtena, pochopena a jasně použita, ať už se jedná o literaturu teoretickou či historickou. Bakalantka se musela poprat s poměrně širokou historií jedné portugalské kolonie. A zároveň provést dalekosáhlou rešerši, co se portugalských koloniálních praktik týče. Nově nabyté znalosti dokázala aplikovat na svou práci, poměrně jasně tak dokázala svou schopnost pracovat se sekundární literaturou.

Připomínky k bakalářské práci

Má první připomínka je spíše komentářem, snad doporučením: dvě části jsou dosti nevyrovnané, a to co do počtu stránek, tak do počtu částí a podčástí. V magisterské práci by chtělo tento informační sled lépe sladit. Zároveň zdůrazňuji, že nejsem zastáncem stylu: tři části, tři podčásti atd., ale zároveň v tomto případě to bije do očí již při pročítání obsahu. Avšak čtení celku odhalí, že předložená práce je dobře logicky poskládaná, tudíž přehledná a čitelná. Druhá výtka je také vlastně spíše komentářem: už v úvodu říkáte, že se budete věnovat historii Mosambiku od příchodu evropských dobyvatelů po rok vyhlášení nezávislosti. Zdá se tedy, že historii tohoto území rámcujete evropskou přítomností. Tento eurocentrický přístup je z dnešního pohledu (postkoloniálního či dekoloniálního) chápán jako velice problematický, zastaralý a ve vašich dalších pracích bude třeba se mu vyhnout. V budoucnu bude také třeba používat sekundární literaturu psanou subsaharskými akademiky a akademičkami a ne jenom těmi pocházejícími ze Západu (ačkoli Basil Davidson je samozřejmě uznávaným historikem celosvětově). Stejného rázu je i následující rada: ve větách: „Po studiích v Jižní Africe,

Portugalsku a USA se díky své pozici v poručenské radě OSN Eduardo Mondlane (1920-1969) vrací zpět do Afriky.“ (str. 11), se vyhněte zbytečným generalizacím typu „vrací zpět do Afriky“. Určitě se vrátil na nějaké konkrétní místo na tomto kontinentu.

Co se jazyka týče, oceňuji jeho kvalitu a minimum překlepů (záměny spojovníků za pomlčky a naopak, chybějící či nadbytečné mezery, chybějící kurzíva). Pouze bych doporučil, aby se autorka v příští své práci vyhnula sémanticky vyprázdněným intenzifikátorům jako moc, velice, trochu, málo, atd. V tomto duchu doporučuji opravovat věty typu: „na více a více různých rodin“ na např. „na stále početnější a různorodější rodiny“.

Zde také připomínám, že když citujete dílo např. Discours sur le colonialisme (str. 14), neopomíjejte za název díla vložit do závorek datum vydání první edice.

Asi nejzávažnější výtkou bude neuzavřenost podkapitoly o ekonomickém útlaku koloniálního systému. Z podtématu o ngramotnosti najednou přeskočíte k neustále se zhoršující situaci ve vesnici a čtenář má pocit, že přichází další podtéma, což není pravda – kapitola zde končí a čtenář si není jist, kam jste se vlastně touto podkapitolou dostala.

A poslední připomínka se týká závěru, který je na můj vkus moc členitý a tudíž čtenář má pocit, že je fragmentovaný a informace, které shrnujete, nejsou pospolité.

Případné dotazy k obhajobě

Jak se vlastně kandidátka dostala k tomuto dílu a samotné tématice? Osobně si autora vážím, ale zároveň jsem si vědom, že mu není věnováno mnoho akademické pozornosti.

Co myslí autorka větou: „Masivní nárůst obchodu s otroky můžeme pozorovat přibližně od osmdesátých let 18. století, kdy naopak ustupuje na atlantickém pobřeží.“ Jde mi primárně o poslední část věty. Nejde mi dost dobře dohromady s tzv. Trojúhelníkovým obchodem.

Mohla by autorka vysvětlit pojem: „tradiční pohled na kolonizaci“ (str. 11)?

Na straně 31 používáte název vesnice dvakrát v kurzívě a dvakrát se dvěma r bez kurzívy. Na co se tedy odkazuje ten název bez kurzívy se dvěma r? Nesedí mi to úplně s tím, co píšete v úvodu.

Závěr

Eliška Oplová si pro svou závěrečnou práci vybrala nelehké téma, které však správně uchopila a následně i skvěle zpracovala. Předložená práce odpovídá kvalitou bakalářské práci a lehce ji dokonce přesahuje (bakalantka si tak eventuálně předpřipravila pole pro svou magisterskou práci). Předloženou bakalářskou práci jednoznačně doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení výborně. Při obhajobě však bude samozřejmě nutné odpovědět na otázky školitele a oponentky.

7. 6. 2023

Mgr. Vojtěch Šarše